

Tilburg University

Het gat van minister Zalm

Eijffinger, S.C.W.

Published in:
Brabants Dagblad

Publication date:
2004

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Eijffinger, S. C. W. (2004). Het gat van minister Zalm. *Brabants Dagblad*, 17-17.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Het Gat van Zalm

Toen Gerrit Zalm een derde termijn als minister van Financiën aanvaardde waren de meningen onder vakgenoten verdeeld. Sommigen meenden dat een derde termijn van Zalm een ramp zou worden, zoals wel vaker in de praktijk het geval is geweest. Anderen verheugden zich al er op dat hij zijn eigen rommeltje uit het kabinet Kok II zou moeten gaan opruimen. In het eerste jaar van het kabinet Balkenende II probeerde Zalm vooral aan te tonen dat hij ook als minister van Financiën in 'oorlogstijd' kon functioneren. Hij was met zijn begrotingskader zo rigide en procyclisch dat hij zelfs het predikaat 'roomser dan de paus' kreeg voor zijn uitvoering van het Stabiliteitspact. Met het sociaal akkoord dat het kabinet onlangs met de vakbonden en werkgeversorganisaties heeft gesloten was voor hem ook het moment van de waarheid gekomen. De vakbeweging heeft de actiebereidheid van haar vergrijsde en bevreesde achterban goed verzilverd en is de echte overwinnaar in dit conflict gebleken. Zalm claimde zelfs nog een actieve rol bij de oplossing van het conflict. Hij liet zijn geheime gesprekken met FNV-voorman Lodewijk de Waal in een Haags restaurant lekken, bang als hij was dat alle krediet naar premier Balkenende zou gaan. Natuurlijk zijn alle politici, werknemers en werkgevers in Nederland blij dat dit heilloze conflict opgelost is. De vraag is wat de prijs van dit sociaal akkoord op (middel)lange termijn zal zijn, en of deze oplossing niet een heel kostbare zal blijken te zijn. PvdA-leider Wouter Bos spreekt zelfs over het 'gat van Zalm'. Heeft hij gelijk? Ik vrees helaas van wel, ook al zullen de kosten van het sociaal akkoord in deze kabinetsperiode nog wel meevallen. Het gat van Zalm zal op langere termijn zeer fors blijken te zijn. Volgens het Centraal Planbureau (CPB) kunnen de kosten van de herziening van de prepensioenregelingen en de invoering van de levensloopregeling aanzienlijk hoger uitvallen dan het kabinet verwacht. Het CPB heeft berekend dat het uitwijkgedrag van werknemers bij de benutting van vervroegde pensionering er toe zal leiden dat in 2007 de kosten 630 miljoen euro hoger uitvallen. Dit bedrag zal oplopen tot niet minder dan 1,25 miljard euro in 2011. Bij deze berekeningen heeft het CPB nog niet de details van het sociaal akkoord verwerkt, zoals de verruimde mogelijkheden om te sparen, enerzijds voor het ouderdomspensioen, en anderzijds in het kader van de levensloopregeling. Het gat van Zalm zal volgens het CPB dus in 2011 tenminste 1,2 miljard euro bedragen. Ik heb medelijden met de minister van Financiën in het volgende kabinet (die vanzelfsprekend geen Zalm zal heten). Zalm zelf schat de kosten van het sociaal akkoord aanmerkelijk lager in: 364 miljoen euro in 2006, oplopend tot 639 miljoen euro in 2011. Dat is dus iets meer dan de helft van de schattingen door het CPB. Niemand kan met zekerheid zeggen hoe groot de kosten precies zullen zijn, omdat het lastig is in te schatten in welke mate werknemers in de komende jaren gebruik zullen maken van de nieuwe levensloopregeling. Ik denk echter dat het CPB het meer bij het rechte eind zal blijken te hebben dan onze Gerrit. Er is dus weer in de aloude poldertraditie gekozen voor de korte termijn. De rekening wordt opnieuw neergelegd bij de jongere generaties, die in de toekomst toch al zwaar belast zullen worden. Dat is heel erg jammer, ook al had het kabinet zich sedert mei van dit jaar in een onmogelijke positie gemanoeuvreerd door de vakbeweging onnodig te schofferen. Voor alle politici en beleidsmakers zou als adagium moeten gelden: *fortiter in re, suaviter in modo* (krachtig in de zaak, zacht in de aanpak). De huidige minister van Financiën lijkt van het

omgekeerde devies uit gaan: zacht in de zaak en hard in de aanpak. En wij weten inmiddels van het kabinet Kok II dat zachte heelmesters stinkende wonden achterlaten.

Sylvester Eijffinger is hoogleraar Europese Financiële Economie aan de Universiteit van Tilburg.